

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен “доктор” по: област на висше образование „Агрономство“, професионално направление „Растениевъдство“, научната специалност „Растениевъдство“.

Автор на дисертационния труд: Георги Стоянов Райков докторант (на самостоятелна подготовка) към катедра „Растениевъдство“ при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: Ефективна методология за идентифициране на високопродуктивни и стабилни генотипи зимна пшеница чрез комбиниране на традиционни и иновативни статистически подходи

Рецензент: Проф. д-р Маргарита Иванова Нанкова, Добруджански Земеделски Институт, Генерал Тошево, б.1. „Растениевъдство“, „Агрохимия“ (акад. дл. н. ст. име, презиме и фамилия, висше училище/ научна организация; област на висше образование, професионално направление, научна специалност)

определена за член на научното жури със заповед № РД-16.208/02.02.2026 год. от Ректора на АУ.

1. Актуалност на проблема

Докторантската разработка се отличава с актуален и интегриран подход за характеризирание на сортове по отношение стабилността на продуктивността им при различни условия на отглеждане. Последните включват не само конкретната технология, но и управлението на ресурсите в различните агрометеорологични райони.

Разработката е в унисон със съвременните траектории на научно-изследователските търсения по този проблем в световен план. Ускоряването на генетичния прогрес в страната изисква подходи, свързани с висока критичност и многостранна методика за оценка стабилността на добива при силната динамика в хода на климатичните изменения.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта на дисертационния труд, както и поставените за разрешаване задачи са ясно формулирани. Формираните 5 работни хипотези са в пълен синхрон с целта на изследването и поставените задачи за изпълнение. Използвани са широкоспектърни методи на изследване, което е предпоставка за дълбочината

на разработката и високото ниво на достоверност при рангуване на изпитваните селекционни материали.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Получените резултати са ясно представени, като се започне от произхода на изследваните образци, характеристиката при отделните показатели и се стигне до финалното рангуване на изследваните генотипи. Онагледяването на резултатите също е на високо ниво в синхрон с използваните модели за статистически анализ.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Анализът и обсъждането на получените резултати е направено професионално и надхвърля изискванията за образователна и научна степен. Новите подходи обхващат най-новите статистически модели за оценка, чиято приложимост е сравнена с тези на популярните регресионни и други модели. Комбинираното използване на двете групи подходи е основния акцент в разработката. Оценката на сортовете е направена на базата на многопризнакови индекси, чиято ефективност е доказана. Част от приложените модели са все още в процес на изучаване.

Използваната литература обхваща голям времеви диапазон, поради наличието и на голям брой масово използвани статистически изследвания в контекста на взаимодействието *генотип-среда*. В по-голямата си част литературата обхваща последните няколко години и дава представа за осведомеността на докторанта по разработваната тематика у нас и в чужбина относно новите подходи и методи за анализ.

5. Приноси на дисертационния труд.

Установени са ясно очертани приноси .

Научни приноси

Осъществена е многопластова характеристика на основни признаци на продуктивността на над 100 образци от цял свят при различни условия на средата. Обективната и високо критична оценка е постигната чрез прилагането на различни, но взаимно допълващи се подходи за статистическа оценка. Използваната интегрирана методология безспорно доказва водещата роля на показателя брой зърна/m² за висока и стабилна продукция при различни условия на средата.

Научно-приложни приноси

Дисертационната разработка дава възможност за лесно и достоверно оценяване на генотипи с различен произход по отношение на тяхната стабилност и продуктивност. Конкретизирана е насоката на селекционния избор. Възможност за идентифициране на генотипи, подходящи като изходен материал за селекция на сортове, притежаващи висока продуктивност и стабилност при вариращи условия на средата.

6. Критични бележки и въпроси.

Считам, че визуализацията на получените резултати, можеше да бъде разширена.

7. Публикувани статии и цитирания.

Кандидатът има две публикации в *Agricultural Science and Technology*, като едната е в колектив, другата - самостоятелна.

Цитиранията към настоящия етап са 7 броя.

Представеният Автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на усвоените и приложените, от докторанта, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на Георги Стоянов Райков образователната и научна степен "**доктор**" по научната специалност Растениевъдство

Подписите в този документ са заличени

Дата: 09.02.2026
ДЗИ Ген.Тошево

ИЗГО във връзка с чл.4, т.1 от Регламент (ЕС) 2016/679

С (Общ Регламент относно защитата на данни). ....
а)